

Familiegeschiedenis

Vanaf de 18e eeuw is de familie Herwig actief als hovenier en kweker. In de Groninger Courant van 01-03-1796 werd de volgende advertentie geplaatst door Willem Herwig (1755-1829), zoon van de uit Duitsland afkomstige hovenier Hieronymus Herwig (1730-1807):

W. Herwig, wonende voor aan buiten de Ooster Poort te Groningen, naast den Hr. Van Berckel, laatst gewerkt als hovenier bij den Hr. Hooftman, J. H. Nauta te Veendam, biedt zich aan als Hovenier aan alle die hem gelieven te emploieren, zoo in Broeijen, Snoeijen van fijne Boomen en verder Tuinwerk, het zy in of buiten de Stad, belooft een prompte behandeling.

Ook de familie van oma Jantje Kloosterhuis (1892-1962) heeft groene vingers. Jan Geerts Kloosterhuis (1797-1874) was hovenier in de provincie Groningen.

Oom Reinhardt Herman Herwig (1878-1959) was een bekend fotograaf. Rond 1930 had hij een fotobureau in Soest, vooral vanuit Amerika was de vraag naar zijn foto's groot. Hij bezat duizenden glasnegatieven, onder andere met foto's die hij tussen 1905 en 1925 in Drenthe maakte.

Opä Arend Jan Herwig

A.J. Herwig mag beschouwd worden als de man die een enorme bijdrage geleverd heeft aan de populariteit van het tuinieren. Hij was de eerste belangrijke 'groenpublicist' van Nederland door zijn reeks tuinboeken en het door hem geredigeerde tijdschrift Buitenleven: Herwigs maandblad voor zelftuinieren en natuurgenoet. Ik vertel hier graag wat meer over mijn opa, de gegevens kreeg ik van mijn tante Greet en mijn vader Rob.

Arend Jan Herwig (01/10/1883 - 01/01/1972), zoon van Geert Herwig (1846-1925, goudsmid) en Jantje Pronk, kwam uit een gezin met 5 kinderen. Toen de oudste twee broers de 3-jarige HBS in Veendam hadden doorlopen en de avondschool in Wildervank zei hun vader: "Hier heb je 25 gulden dan mag je nu de opleiding voor onderwijzer gaan volgen." Dat deden ze braaf. Allebei werkten ze later op lagere scholen in Amsterdam. Toen Arend Jan aan de beurt was zei hij: "Vader, die 25 gulden wil ik wel maar onderwijzer word ik niet." Grote consternatie. "Wat ga je dan doen?". "Ik ga naar Duitsland om op een fruitkwekerij te werken." Dat werd het en na een jaar of zeven kwam opa volleerd terug, na 'Obergärtner' te zijn geworden bij het Pomologisch Instituut te Eutin. Ook maakte hij een leertijd mee in de Westlandse druivencultuur, het kweken van snijbloemen leerde hij in het Engelse Hampton aan de Thames. In de 1° Wereldoorlog werkte opa voor de regering om aan schippers ladingen aardappelen te 'verdelen', waarbij hij een staf van 250 controleurs in dienst had. In 1910 zette hij samen met een landbouwer een grote kwekerij op, met uitvoer naar Amerika, Canada, Rusland en vele andere landen. In 1921 trok Arend Jan (per auto!) met zijn vrouw Jantje Kloosterhuis (1892-1962), die uit een familie van boomkwekers stamde, naar het westen op zoek naar een kwekerij. Die vond hij in Bussum, een mooi stuk land tussen 2 sloten in. Ook een huis in Bussum werd gekocht. De kwekerij liep goed en in 1924 kwamen er een winkel (Het Bloemenhuis), kassen, een kantoor en zelfs een laboratorium voor grondonderzoek bij.

In de jaren '20 werd mijn opa gevraagd om radiopraatjes te houden, een keer per week om 18.30 uur 's avonds. In zijn praatjes en in artikelen over planten en bloemen kon opa het vaak niet nalaten (in de oorlog) om te vertellen dat het rood van de geraniums zo mooi paste bij het blauw van de lobelia's en het wit van de margrietten of het oranje van de goudsbloemen. Alles werd gecensureerd, vooral datgene wat via de radio gemeld werd, maar opa 'verstopte' z'n nationalisme zo goed dat alleen de 'kenners' konden gnuiven. Voor De Telegraaf werkte hij vanaf 1925 en in die tijd gaf Arend Jan een eigen tijdschrift uit: 'Buitenleven, Herwigs maandblad voor zelftuinieren en natuurgenoet' met artikelen over 'alles' wat tuinieren betreft. Een vragenrubriek, 'hoe houd ik mijn begonia bloeiend' of: 'weet u ook welk beestje mijn gloxinia belaagt (ingezonden per brief met blad en dood beestje). De puzzel aan 't eind maakte opa zelf en de winnaar kreeg echt een prijs.

In de 2° Wereldoorlog hield opa lezingen met dia's (veel zelfgemaakte) door 't hele land. Dat moest per trein want auto's van particulieren konden niet meer rijden (geen benzine) of ze werden gevorderd door de bezetter. Auto's afgeven? Zo niet opa. De particuliere auto en de vrachtauto (voor grondvervoer, aanleg van tuinen en groot plantgoed) werden 'verstop't' in de grote garage en op blokken gezet. De bestelauto werd door de oudste zoon Gerard wit gespoten en van het Rode Kruis-embleem voorzien. Gerard werkte in de provincie Groningen en was tevens voorzitter van het Rode Kruis aldaar. Opa ging dus per trein. Voor de diaprojector had hij een apart houten kistje ontworpen en voor de dia's een iets kleiner kistje. Ze hadden handvaten en pasten precies op elkaar, zodat hij ze ook kon gebruiken om een tafeltje 'op te hogen'.

Mijn opa heeft veel gepubliceerd op het gebied van tuinieren. Hij schreef de eerste Tuinencyclopedie van Nederland, en ook boeken zoals 'Bloemen en Planten in huis' (Uitgeverij Kosmos), 'Zelf Tuinieren', 'Voorjaarsbloemen', 'Mijn Rozentuin' en 'Vaste Planten' (Uitgeverij Meulenhof). Verder schreef opa veel artikelen in kranten, achterop plantenkaleenders enz. Ook had hij een rubriek in 'Margriet', was voorzitter van de 'tuinlieden en patroonsvereniging' (de 'poepjesharkers' zei oma!!) en voorzitter van de winkeliersvereniging Bussum.